

Олимпиада по математическа лингвистика — 2014 г.

Областен кръг

Задачи за V–VII клас (100 т.)

Задача 1 (30 т.). В църковно-енорийските книги от шведското село Юсторпс от XVI–XIX вв. се съдържат сведения за историята на семействата от селото през много поколения. Ето какво разказва една такава книга:

Някой си Пер взел за жена Аника и им се родила дъщеря Марта, а после и син Ерикус. Ерикус се оженил за Стина — дъщеря на мъж на име Андерс и жена на име Катарина. Ерикус и Стина имали четири дъщери: първата се казвала Аника, втората — Катарина, третата — Стина, четвъртата — Марта, а имали и момче на име Пер. Най-голямата им дъщеря, Аника, се омъжила за човек на име Ларс; баща му се казвал Улоф, майка му — Биргита, по-големият му брат — Юнас, а по-малкият — Улоф. Аника и Ларс имали пет деца: първо едно момиче, после четири момчета. Момичето се казвало Биргита ...

- (а) Как се е казвал всеки от четиримата синове на Аника и Ларс?
- (б) Как се е казвал бащата на Биргита, жената на Улоф?

Задача 2 (35 т.). Дадени са думи на индианския език улва (Никарагуа) и преводите им на български в случаен ред:

suulu, suukilu, suumanalu, mismatu, miskatu, onkinayan, onkayan, onyan

*лък, котката ти, кучето ми, лъкът ни,
котката му, куче, лъкът му, кучето ви*

- (а) Определете коя дума какво значи.
- (б) Преведете на езика улва: *котка, котката ми, лъкът ти, лъкът им.*
- (в) Преведете на български: **suumalu, miskanatu.**

Задача 3 (35 т.). Дадени са изречения на китайски, записани с кирилица, и преводите им на български. (Буквата **н** се чете като *ng* в английската дума *hang*. Буквата **ы** означава гласен звук, подобен на **ъ**, но потесен.)

1. лаошы дзай дзяошы ли шуо: сюешън дзин дзяошы лай ба.

Учителят в класната стая казва: Ученико, хайде влез в класната стая.

2. лаошы дзай дзяошы ли шуо: сюешън чу малу цю ба.

Учителят в класната стая казва: Ученико, хайде излез на улицата.

3. лаошы дзай малу шаң шуо: сюешън дзин дзяошы цю ба.

Учителят на улицата казва: Ученико, хайде влез в класната стая.

4. лаошы дзай малу шаң шуо: сюешън чу малу лай ба.

Учителят на улицата казва: Ученико, хайде излез на улицата.

5. сюешън дзай шан шаң шуо: лаошы па шан лай ба.

Ученикът на хълма казва: Учителю, хайде покатери се на хълма.

6. сюешън дзай шан шаң шуо: лаошы ся пиңюен цю ба.

Ученикът на хълма казва: Учителю, хайде слез в равнината.

7. лаошы дзай чуан шаң шуо: сюешън шаң чуан лай ба.

Учителят на лодката казва: Ученико, хайде качи се на лодката.

8. сюешън дзай хай'ан шаң шуо: лаошы ся хай'ан лай ба.

Ученикът на брега казва: Учителю, хайде слез на брега.

9. лаошы дзай пиңюен ли шуо: сюешън ся пиңюен лай ба.

?

10. ?

Учителят на лодката казва: Ученико, хайде слез на брега.

11. ?

Ученикът на брега казва: Учителю, хайде качи се на лодката.

Попълнете празните места.

Задача 1 (30 т.). Дадени са китайски йероглифи с произношението и значението на всеки:

汀	tīng	крайбрежна плитчина	注	zhù	ляя, наливам
咏	yǒng	декламирам, възпявам	澡	zǎo	къпя се
灼	zhuó	изгарям	烘	hōng	суша, топля, грея
汾	fén	река Фън	吵	chǎo	шумя, карам се
叮	dīng	хапя, ухапване	炷	zhù	фитил
洪	hōng	наводнение	浅	qiǎn	плитък
炒	chǎo	пържа, пържене	炊	chuī	варя, готвя
噪	zào	шум, глъч	哄	hōng	шумя, буйствам
吩	fēn	обучавам, напътствам	吹	chuī	духам, надувам

(а) Определете кой от следните йероглифи какво значи:

1. 泳   2. 燥   3. 叫

(A) викам, назовавам   (B) плувам   (C) сух, сушав

(б) Определете кой от следните йероглифи как се чете:

1. 玎   2. 垠   3. 吵   4. 粉   5. 梟

(D) dīng   (E) fēn   (F) chāo   (G) zào   (H) hōng

♣ Произношението на йероглифите е дадено със стандартната латинска транскрипция за китайския език. Надбуквените знаци $\bar{}$, $'$, $\check{}$, $\grave{}$ бележат така наречените тонове (равницето или движението на гласа при произнасянето на сричката). Река Фън е приток на Хуанхъ.

Министерство на образованието и науката

Задача 2 (30 т.). Дадени са думи на тагалски език (в опростен правопис) и преводите им:

masakit	<i>боледувам</i>	galak	<i>радостен</i>
matakot	<i>страхувам се</i>	inis	<i>раздразнен</i>
maibigin	<i>влюбчив</i>	maselosin	<i>ревнив</i>
maramdamin	<i>впечатлителен</i>	galit	<i>сърдит</i>
mainggit	<i>завиждам</i>	mahabagin	<i>състрадателен</i>
madasalin	<i>набожен</i>	mahiya	<i>смущавам се</i>

Преведете следните тагалски думи или поне обяснете какво значат:

**sakit, mainggitin, takot, mainisin, hiya,
mahabag, magalit, magalakin, mahiyain.**

☞ Тагалският е един от малайско-полинезийските езици, държавен език на Филипините. Говори се от около 13 млн. души.

Задача 3 (40 т.). Дадени са изречения на езика сирионо и преводите им на български:

nderu asekia	<i>Търсих баща ти.</i>
ndekenea re? ae, sekenea	<i>Уморен ли беше? Да, уморен бях.</i>
seru uchuchua nyao	<i>Баща ми построи къщата си.</i>
nandesi eresekia	<i>Ти потърси майка ни.</i>
erenyisarei senonge rese	<i>Ти ня с брат ми.</i>
Pedro tu mose seru rasi	<i>Когато дойде Педро, баща ми беше болен.</i>
seru nandetea	<i>Видяхме баща ми.</i>
sira akiaru	<i>Ядох риба.</i>
Pedro soo isi	<i>Педро купи месо.</i>
anyisarei echuchua ye	<i>Пях в къщата му.</i>
sesi Pedro tea	<i>Майка ми видя Педро.</i>
serasi mose Pedro unonge sekia	<i>Когато бях болен, Педро потърси брат си.</i>

Преведете на сирионо:

*Брат ти потърси майка си.
Ти беше болен.
Ти видя къщата ми.
Педро яде месо с брат ти.
Когато купих къщата ни, Педро дойде с майка ти.*

☞ Езикът сирионо е от езиковото семейство тупи-гуарани. Говори се в централна Боливия.